

בעזה"ת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת קודש

פרשת נעבים

תשפ"ה לפ"ק



שבת קודש

פרשת וילך

תשפ"ו לפ"ק

יצא לאור ע"י

מכון מל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשפ"ו לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזרת

שבת קודש פרשת נצבים

תשפ"ה לפ"ק

סעודה שלישית

ונקדים מה שנחלקו רש"י והרמב"ן
בביאור הפסוק כי קרוב אליך הדבר
מאד. לדעת רש"י הכוונה שקיום התורה
קרוב אליך מאד. ולדעת הרמב"ן,
הכוונה שתשובה קרובה מאד. ונראה לי
שהן תורה והן תשובה מרומזים
בפסוקים אלו.

יש למצוא סמיכות לדעת הרמב"ן ממה
דכתיב כי ה'מצוה' הזאת, ואם הכוונה
על תורה, הרי בתורה יש מצוות הרבה,
היה צריך לכתוב כי 'המצוות' לשון
רבים, ולא כי המצוה הזאת לשון יחיד.
ועל כן מפרש הכוונה על מצות תשובה.

ובפרט שמצות תשובה היתה יסוד בריאת
האדם, וכדאיתא בזה"ק (ח"א קלד:) שלפני
בריאת האדם, אמרה תורה לפני הקב"ה
שאם הקב"ה יברא האדם והקב"ה יעשה
לו כמעשהו, נמצא שיאבדו מעשה ידי
של הקב"ה. ועל זה השיב הקב"ה, לפני

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה
היום לא נפלאה הוא ממך ולא
רחקה הוא, לא בשמים הוא לאמר מי
יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו
אתה ונעשנה, ולא מעבר לים הוא לאמר
מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו
וישמענו אתה ונעשנה, כי קרוב אליך
הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו.

יש להעיר במה דכתיב כי קרוב אליך
הדבר מאד, דהלא אמרו חז"ל (ב"ר ט' ז')
מאד זה יצר הרע. ומהו השייכות של
היצר הרע, לזה שהתשובה או התורה
קרובה מאד אלינו.

עומדים באימה וביראה ברתת ובוזיעה
לפני יום ראש השנה, אשר בו נתקע
בשופר, וקול השופר בדרך ממילא כאש
תבער לתוך לבבנו ותחזירנו בתשובה.
אמנם צריכים להבין מה זה תשובה,
ואיך שבים בתשובה.

בריאת העולם כבר בראתי תשובה.

מ'מך ראשי תיבות נמל"ה, ומצינו
בחז"ל שלומדים דברים הרבה מנמלה.

וכיון שתשובה היא יסוד בריאת האדם,
שפיר נאמר עליו בסתמא המצוה הזאת,
מבלי לפרש להדיא איזה מצוה, כי הכוונה
להמצוה הידועה, היינו מצות תשובה.

ואיתא במדרש (דב"ד ה' ב') שנמלה אינה
חיה אלא ששה חדשים וכל מאכלה
אינה אלא חטה ומחצה, והיא הולכת
ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין
ושעורין ועדשים, וכל חייה אינה אלא
חטה ומחצה והיא כונסת את אלו. ואם
כן הנמלה יכולה לחיות אלף שנים עם
התבואה שמקבץ.

ובהמשך הפסוק כתיב, אשר אנכי מצוך
היום, רמז לתורה, כי במתן תורה כתיב
(שמות כ' ב') אנכי ה' אלקיך. ובנוגע
להקולות של מתן תורה, כתיב (דברים ה'
י"ט) קול גדול ולא יסף. ובתרגום קל רב
ולא פסק. וכתב אא"ז בספה"ק היכל
הברכה (יתרו) הכוונה דלא פסק לעלמין.
וכמו שמסופר על אא"ז הבעש"ט צוק"ל
שבשעת קריאת פרשת מתן תורה, היו
תלמידיו הקדושים שומעים מתן תורה
בקולות וברקים, כנתינתה בסיני.

וחז"ל (שם) הפליגו במעלת הנמלה
שמרחקת עצמה מן הגול. אמנם איתא
בשם הרה"ק בעל חידושי הרי"ם צוק"ל,
שאין זה שבח של אמת, כי הגם שאינם
גוזלות זה מזה ומשתבחים בזה, הרי כל
מאכלם היא רק גזילה, שהרי כל התבואה
שהן מקבצים, היא מה שגוזלות משדות
של בני אדם, וכולו גזל.

ואם כן שייך לשמוע קול אנכי ה' אלקיך
בכל יום. וזה מרומז בפסוק אשר 'אנכי'
מצוך היום, שגם היום תוכל לשמוע
אנכי. וכמו שכתב רש"י (דברים כ"ז ט"ז),
בכל יום יהיו בעיניך כחדשים.

ויש לומר שזהו משום שחסר להם
היסוד של אנכי ה' אלקיך, שהוא היסוד
של אמונה ובטחון שהוא היסוד כל התורה
כולה, כי מי שיש לו אמונה ובטחון, אינו
דואג מה יאכל יום מחר (סוטה מח.), והנמלה
לא רק שדואג על יום מחר, אלא מקבץ

ויש לרמז בהמשך הפסוק, לא נפלאות
היא ממך ולא רחוקה, לא נ'פלאות ה'יא

הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה, כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו.

ונמצא שתשובה ותורה הן יסודות הבריאה, תשובה היא היסוד של בריאת האדם, שנברא רק משום שיש יסוד של תשובה. ותורה הוא יסוד של כל הבריאה, שהקב"ה ברא את העולם עם התורה הק'.

ובשתי תיבות תור"ה תשוב"ה יש אותיות תה"ו, ושאר האותיות הן שב"ר, שבתחילת הבריאה ברא הקב"ה עולם התהו, ושם היה שבירת הכלים, ונפלו ניצוצות לתוך הקליפה, וכל עבודתנו להוציא הניצוצות מהקליפה ולהחזירם אל הקדושה (עי' ליקוטי תורה, בראשית).

וכמו שאני רגיל לספר מה שאמר לי אא"ז זצוק"ל, שפעם שאל אותי אם אני יודע מה זה שבירת הכלים, ואמרתי שאיני יודע, אז אמר לי, מים הוא דבר טוב, אבל כשיש יותר מדי מים, זהו שבירת הכלים. כי כשכלי מקבל השפעה, ואינו משפיעה הלאה, אז הכלי נשבר משום שאינו יכול להחזיק כל ההשפעה שנשפעה לה מלמעלה,

אוכל הרבה יותר ממשך ימי חייו בגזל, כי אין לו בטחון שה ישרים לו מחסורו, ועל כן הוא מקבץ כל כך תבואה, ואם כן הוא סתם גנב.

והיסוד של אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, הוא יסוד האמונה והבטחון, שבני ישראל סבלו כל כך במצרים, ואפילו הכי האמינו ובטחו שתבוא גאולתם, וזה אשר 'אנכי' מצוך היום, שאינך דומה לנמלה, אלא יש לך היסוד של אמונה ובטחון שמפורש בפסוק אנכי ה' אלקיך.

לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה. פירש"י לא בשמים הוא, שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה.

ואיתא בתיקוני זוהר (ב:) מ'י יעלה ל'נו ה'שמימה ראשי תיבות מיל"ה, שמי שנימול גם אם היה בשמים, בכחו לעלות אחרי התורה הקדוש לשמים, בכח מצות מילה.

ועל זה ממשיך הפסוק, ולא מעבר לים

וההשפעה נשפך לחוץ ואין קיום להשפעה.

ונמצא שבנוסף לזה שתורה ותשובה הן יסוד הבריאה, הם גם מתקנים הפגם של שבירת הכלים, וד"ל.

אופן ב. הנה כשאדם חוטא הוא

מרגיש עצמו שהוא

נדחה מלפני ה', ומרגיש כי הדלת סגורה מלפניו להתקרב אל ה'. שהרי הנשמה היא חלק אלוך ממעל ממש, וכשחוטא נעשה דיחוי, ונדחה לחוץ.

ועיקר התשובה, הוא להתקרב שוב לה', והדרך להיות קרוב לה', הוא כאשר צועקים לה' בכל לב ובכל הרצון, וכיון שצועקים לה', הקב"ה פותח הדלת, ומכניס אותנו בפנים, באהבה ובחמלה.

נמצא שאין עיקר התשובה לעשות חשבונות פרטיות של כמה עונשים מגיעים לו על כל חטא אשר חטא, על זה מגיע לו ארבעים מלקות, או שיעברו עליו יסורים, אלא עיקר התשובה הוא לחזור להיות לפני המלך.

וכלשונו של הרמב"ם בהלכות תשובה

(פ"ז ה"ו), אמש היה זה שנאווי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד.

תתבוננו בלשון קדשו של הרמב"ם, כמה קשה היא התואר הזה שהאדם 'שנאווי לפני המקום', אמנם לא הסתפק הרמב"ם רק בזה, אלא הוסיף לכתוב שהוא משוקץ ומרוחק ותועבה, והיה ראוי להגיד שיעור של שעה לבאר החילוק בין משוקץ לתועבה. ובאיזה אופן שנבאר הגדרים הללו, זה ברור שהוא מרוחק מאד מאד מהשי"ת.

ובהמשך דבריו שם כתב הרמב"ם, שהיום כששב בתשובה, הוא אהוב ונחמד וקרוב וידיד. ופעם שמעתי מבעל דרשן, שהלשן ידיד הוא לשון החזק ביותר של קורבה בין שני אנשים. וכמו שאומרים, ידיד נפש אב הרחמן.

ראו נא עד כמה גדול כחה של תשובה להתהפך משנאווי משוקץ ומתועב, להיות אהבה ונחמד וקרוב וידיד. ומזה למדים, שעיקר התשובה הוא להשליך - זוהמת החטא, ולהיות לפני המלך - להיות ידיד ה'.

ועל כן אני ל'דודי ו'דודי ל'י (שיה"ש ו' ג') ראשי תיבות אלו"ל. אני לדודי, אני צועק ורוצה שהקב"ה יקרבני, ודודי לי, הקב"ה יפתח בשבילי הדלת ויקרב אותי באהבה ובחמלה, כי זה הנקודה של תשובה, להיות לפני ה', לדבק הלב שלנו ללבו של הקב"ה כביכול.

ואיתא בספה"ק מכתם לדוד מהגאון מבראשוב זצ"ל (בפרשתינו), שתשובה אינו דבר קשה, כיון שיש בקרב כל אחד מישראל אלקות, נשמה שהיא חלק אלוך ממעל ממש. וכיון שתכלית התשובה היא להיות לפני ה' - הרי בקרב האדם עצמו יש אלקות, ועבודתו רק להתקרב אל האלקות שבקרב. וזהו כי קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבבך לעשותו, שבלבו יש חלק אלוך ממעל, ובכן תשובה היא עבודה קלה.

וכתיב (דברים י"ח י"ג) תמים תהיה עם ה' אלקיך, ובתרגום, שלים תהי בדחלתא דה'. ויש לומר הכוונה, שעיקר הנקודה של תשובה היא יראת שמים, ויראת שמים היא בלב, וזהו שלים תהי בדחלתא דה'. כי על ידי יראת שמים, תגיעו להיות לפני ה' אלקיך, שהוא עיקר התשובה.

ונמצא כאשר רוצים לעשות תשובה, צריכים לומר להקב"ה, רבונו של עולם, יש בקרבי חלק ממך, חלק אלוך, איך וייל אז דו זאלסט מיר לייב האבן, און דו ווילסט אך איך זאל דיר לייב האבן, ובכן תקרבנו בימין צדקך, ועל ידי זה מקשרים לב השמים ולב הארץ. כי זהו עיקר תשובה, להיות עומד לפני המלך, והבן.

אופן ג. בדרך רמז יש לומר בעז"ה, כי המצוה הזאת אשר אנכי, הזאת אשר אנכי"ז אוטיות כת"ר אנ"י הזאת"ש, הזאת"ש בגימטריא שד"י. אני היינו מלכות, שד"י היינו יסוד, היינו שעל ידי תשובה, מקשרים אני, שהוא השער של מלכות, לכתר עליון, על ידי יסוד, המרומז בשם שד"י, וד"ל.

הארכנו לבאר בס"ד שעיקר התשובה היא לחזור להיות לפני ה'. אמנם אין להעלים עין ממה שהיה אא"ז צוק"ל מזכיר בתורותיו, שהחטא פוגם, ובנוסף לזה ששבים בתשובה, צריכים לתקן מקום הפגם.

כי מעשי האדם הן המעשים טובים והן להיפוך, עושים רושם על המקום. וכמו

שכתב אא"ז בספה"ק צמח דוד (קדושים) על אודות הרה"ק בעל ישמח משה זצוק"ל וזל"ק, שהתפלל בחדר שהתפלל בו הרבי ר' שמעלקא, ופתאום פעם אחת בליל שבת קודש, זכה והרגיש בעצמו יראת ה' גדולה עד מאוד עד מלא שבוע זו, ואמר שכפי השערותיו לא היתה מדרגת היראה זו שלו, כי אם שיורי קדושה שנשאר שם מעבודת הלוי הקדוש מורנו הרב שמעלקא, ושוב בליל שבת קודש שאחריו, הרגיש בעצמו אהבת ה' אהבה נפלאה מאד, אשר כמעט נפשו יצאה מגודל ההתלהבות באהבתו יתברך שמו גם כן, עד מלא שבוע זו, וידע בנפשו שלא מכחו היא, כי אם מציאה מצא שיורי טהרה, מקדושת הקדוש הנ"ל, עכל"ק.

ובן כשהאדם חוטא ח"ו, נשאר פגם ורושם של טומאה במקום שחטא, ובכן צריך לשוב בתשובה, דוקא במקום שחטא, ולבכות ולהתחנן שם, כי לעקור הרושם הרע ממקום ההוא, וזהו כי קרוב אליך הדבר מאד, במקום שחטא, והבן.

ובאמור, נקודה העיקרית היא אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם (ר"ה טז.),

שעיקר תשובה הוא להגיע להיות לפני המלך. ובכן הגם שחלק מהתשובה, היא אכן לבכות ולהתחנן לכפרת עונות, אמנם העיקר הוא להיות לפני המלך, ובכן תחת מלבכות כל יום ראש השנה ולישאר בלי מאומה, יש לזכור שהעיקר הוא קבלת עול מלכות יתברך.

וצריכים לזכור דכשעומדים להתפלל, עומדים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, ואם כן, אין לדבר בכל השנה כולו בשעת תפלה, על אחת כמה וכמה בראש השנה, כשרוצים לקבל עול מלכותו עלינו, ומבקשים מלוך על כל העולם כולו בכבודך, ומבקשים ותמלוך עלינו במהרה. שנזכה למה שכתב הרמב"ם, שאתמול הוא מתועב ומשוקץ ומרוחק, והיום הוא קרוב וידיד, להיות ידיד ה', העומד לפני המלך, בודאי יש ליזהר משיחה בטלה בשעת התפלה.

ובכן אני מאחל לכל הקהל הקודש הזה, שבתפלות של ראש השנה, יהיה שקט בבית המדרש, ולא נשמע לא קול גדול ולא קול קטן, רק נשמע קול תפלה, כי אם כמו שאמרו חז"ל (מנחות כט:): בנוגע למשה רבינו שהקב"ה אמר שתוק.

ואיתא בהלכה (שו"ע סי' תקפ"ב סעיף ט', ונו"כ שם) שהגם שבכל השנה כולה יש להתפלל בלחש, בימים נוראים רשאים להרים קול קצת.

וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, אשר הלשון החזק ביותר של רצון הוא חפץ, שהקב"ה חפץ לגזור עלינו שנה של חיים, וכתבנו בספר החיים, כמו שאמרו חז"ל (ר"ה טז:) שצדיקים נכתבים ונתחמים לאלתר לחיים טובה ולשלום, למענך אלקים חיים, ומשמע שתיכף בתחלת ראש השנה, כותב הקב"ה על בני ישראל שנה של חיים, ואינו ממתין

עד שיבואו כל המלאכים המקטריגים, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה.

ונבקש מהקב"ה שאנחנו רוצים להתקרב אליו, ולזכות ולהיות בחינת ידיד, ושהקב"ה יראנו הדרך להתקרב אליו, וכל מי שהיה חסר לו איזה דבר יתמלא חסרונו, מן המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה (תהלים קי"ח ה'), שאפילו היה היה נקב קטן בהמיצר שלו, כמו פי השופר, תתקיים ענני במרחב י"ה, שתתרחב כמו הצד הרחב של השופר, שיהיה השפעה מרובה עד בלי די וימלאו כל החסרונות, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.



בעזה"ת

שבת קודש פרשת וילך

שבת שובה תשפ"ו לפ"ק

סעודה שלישית

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל.

עשרה, אשר מסיימים הברכה זוכר הברית, אשר לפי דרכנו זהו הברכה העיקרית של מוסף דראש השנה, כיון שכל הברכה מיוסדת על ענין זכרון.

שבת קודש זאת נקראת שבת שובה כן על שם ההפטרה (הושע י"ד ב') שובה ישראל עד ה' אליך. ויש קוראים השבת הזאת שבת תשובה. ובספה"ק יש אריכות הרבה על שבת תשובה. ובהאי שתא חלה שבת שובה בשבת קודש פרשת וילך.

ונראה לי בעז"ה דהנה יש ספר קדוש מגן אבות מהרה"ק מקאפוסט זצוק"ל, מגדולי נכדי הרה"ק בעל התניא זצוק"ל. ומבואר.

ובמגן אבות (לראש השנה) מבואר שיש שני סוגי זכרון, יש זכרון שהוא זכרון עצמית, והיינו שהזכרון נוגע לעצמיותו של האדם. ויש זכרון שהוא רק במקיפין, שאינו נוגע לעצמיות.

הנה, מצינו כשמוזכרים שאר ימים טובים בתפלה, מזכירים שם החג, בפסח אומרים יום חג המצות, בשבועות אומרים יום חג השבועות, ובסוכות אומרים יום חג הסוכות. ומדוע בראש השנה, אומרים יום הזכרון, ומהו הענין המיוחד שנקרא יום טוב זה בשם יום הזכרון.

והמשל של הזכרון בעצמיות, הוא יעקב ויוסף, שיעקב הכניס יוסף בקרב העצמיות שלו. ועל כן כשנפגש עם יעקב, קרא יעקב קריאת שמע (רש"י בראשית מ"ז כ"ט), כי היחוד של שמע

וכן יש להעיר בסדר זכרונות של שמונה

ובכן בכל שבת קודש כשמזכירים ענין זכר למעשה בראשית, מזכירין זכירה שהיא בבחינת זכרון עצמית.

ישראל ה' אלקינו ה' אחד, היא קשר ויחוד עצמי, שמורה על הקשר עצמי של בני ישראל להקב"ה.

ועל פי הקדמה זאת, מבאר המגן אבות עבודת ראש השנה. דהנה, הקב"ה אין עוד מלבדו, וכל העולם כולו אינו נוגע לעצמיותו יתברך. אמנם עבודתנו ביום ראש השנה הוא לעורר אצל הקב"ה רצון להבריא, ועל ידי זה תהיה הזכרון של הקב"ה בהבריא זכרון עצמית כביכול, ולא רק זכרון במקיפין.

וזכרון שאינה עצמית, היינו זכרונות שעולים על לבו ומחשבתו של אדם בדברים שאינם נוגעים לו כלל, או גם אם הם נוגעים לו, אינם דברים שנוגעים לעצמיות שלו. וזה הזכרון נקרא זכרון במקיפין, כיון שאינו נוגע בעצמיות האדם.

וכיון שמעוררים אצל הקב"ה זכרון עצמית כביכול, ממילא יש לנו קשר עצמית להקב"ה, אשר זהו תכלית ועיקר של יום זה.

ואפשר להגדיר בזה שני סוגי זכרון העיקריות שמציינו בקיום המצות, והן זכר למעשה בראשית וזכר ליציאת מצרים. זכר למעשה בראשית היא דבר שנוגע לעצמיות הבריא, וכמו שכתב באור החיים הק' (בראשית ב' ג') שהעולם נברא רק לששה ימים, ובכל שבת משפיע הקב"ה חיות להעולם להתקיים לעוד ששה ימים.

ועל כן נקרא ראש השנה יום הזכרון, כי עבודתנו ביום זה, לזכות לקשר עצמית להקב"ה ולא רק קשר במקיפין. וזהו גודל ענין זכרונות של ראש השנה, ועל זה מברכים זוכר הברית, היינו הברית והקשר עצמית של קודשא בריך הוא וכנסת ישראל.

אבל זכר ליציאת מצרים, הגם שהוא גילה על זה שהקב"ה הוא בורא ומנהיג העולם, והוא יסוד אמונת בני ישראל, אבל אינו זכרון שנוגע לעצמיות הבריא, ובכן לעומת זכר למעשה בראשית, זכר ליציאת מצרים היא זכרון במקיפין.

ומעוררים קשר זה דוקא ביום בריאת

ה' אלקיך, היינו שתזכה שתהיה ההקשר שלכם להקב"ה באופן של 'עדי עד', היינו קשר עצמית, שתתקיים לעד ולעולמי עולמים, ודו"ק היטב.

ואפשר להוסיף, שראש השנה, הוא הראש של כל השנה, וכמו שבראש השנה קובעים זכרון עצמית וקשר עצמי של בני ישראל להקב"ה, כך בכל ראש חודש מתעוררת שוב ראש השנה, ובכן כשמגיע ראש חודש ניסן, מתעורר שוב ראש השנה, וכשמגיע חודש אייר מתעורר ראש השנה, וכן בכל השנה כולה, שבכל ראש חודש מתעוררת שוב הזכרון העצמית שזכו אליה בני ישראל ביום ראש השנה.

ובדרך רמז יש לומר יום הזכרון, אותיות ז"ה נ"ר כ"ו, נר היינו כה האש שיש בתקיעת שופר, אשר בתקיעת שופר, קובעים הזכרון הזה, שתהיה זכרון עצמית של הבק"ה בבני ישראל, והבן.

אופן ב. יש לפרש ועתה כתבו לכם, על דרך שפירש אא"ז זצוק"ל הפסוק (בראשית י"ב א') לך לך, שתלך לעצמך.

העולם, כיון שהזכירה של מעשה בראשית, היא זכירה עצמיות שנוגע לקיום העולם.

ועל כן זכר וזכרון הם משורש אחד, כי כאשר הקב"ה זוכר העולם וחפץ בקיומו, הוא משפיע השפעה עצמית.

ובזה יש לפרש הפסוק, ועתה כתבו לכם, יש לומר שכתובה מורה על זכרון עצמית, על דרך הכתוב (משלי ג') כתבם על לוח לבך, את השירה הזאת, אשר שירה אינה זכרון עצמית כי אם זכרון במקיפין, שירה מרמז על דבר שאינו נוגע לעצמיות האדם, וכלשון הגמרא (ביצה כד.) גמרא גמור זמורתא תהא, ופירש"י גמרא גמור, אומר לתלמיד שוטה למוד הן אמת הן שבוש, ויהא לך לזמר ו'שיר'.

למען תהיה השירה הזאת לעד בבני ישראל, היינו שתלמד בני ישראל כיצד לעורר הזכרון שתעלה מלהיות שירה במקיפין, להיות עד שהוא עצמית. כי לשון 'עד' הוא דבר עצמית שיש לה קיום 'עדי עד' ולנצח נצחים.

ועל כן כתיב בהפטרה שובה ישראל עד

אף כאן הכוונה, שתכתבו בהעצמיות שלכם. והיינו שכל אחד מישראל יכתוב ויחקוק בקרב עצמו התורה הק', כי כל אחד מישראל הוא אות בהתורה.

והנה, יש כתב ויש דיבור, והחילוק בין כתב לדיבור, הוא כרחוק מזרח ממערב, כי דבר שהוא בכתב הוא חקוק ונשאר קיים לעד ולעולמי עולמים, אבל דבר שהוא באמירה, לאחר שאומרים אותו, חלף והלך לו. ועל זה נאמר כתבו לכם, שזה שכל אחד הוא אות בהתורה יהיה כתוב וחקוק כמו שבלוחות היו הדברים כתובים וחקוקים.

וכאשר כל אחד מבני ישראל חוקק בלבו שהוא אות בהתורה הקדושה, עד שנוכל לומר על איש ישראל אחד אתה הוא ר', והשני הוא ב' והג' הוא ש', כאשר כותבים התורה באופן זה, אז הוא השירה הזאת, נעשה התורה שירה.

ועל זה ממשיך הפסוק, שימה בפיהם, שכאשר לומדים תורה באופן זה, יוצא מזה תורה שבעל פה מפיות בני ישראל, כיון שהם עצם אותיות התורה, ומהאמירה הזאת, נעשים מקיפין,

להכתיבה והחקיקה העצמית של כתב.

אופן ג. איתא בספה"ק עטרת ישועה בפרשתינו וזל"ק,

ידוע אשר קול השופר הוא בלול מאש מים רוח [ובהערות מציין למה דאיתא בזוה"ק (ח"א פב.) מה שופר אפיק קלא, אשא ורוחא ומיא].

והנה ז' הבלים יוצאין מהשופר, ובב' ימים דראש השנה שהוא יומא אריכתא המה י"ד פעמים הב"ל. ולאשר הארכנו במאמרנו לראש השנה אשר השופר הוא סוד התורה, ולזה בשעת מתן תורה הי' קול השופר הולך וחזק מאוד.

[ויש להוסיף רמז, ק'ול ה'שופר ה'ולך ו'חזק מ'אוד ראשי תיבות מקו"ה, כי כשם שהמקוה מטהרת כך קול שופר מטהר, וכאשר מתקיים ובשופר גדול יתקע, שהקב"ה תוקע בשופר, הוא משפיע שפע טהרה לבני ישראל, ועל זה איתא במשנה (יומא פה:) מה המקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, שהקב"ה מטהר את ישראל בקול שופר.]

והעיקר הוא תורה שבעל פה ששה סדרי

משנה, ועל כן מלאך מט"ט שהוא סוד משנה למלך (תיקו"ז יד:), מוליך קול השופר, וכאשר רמזנו אשר יש בששה סדרי משנה תקכ"ח פרקים, ועם מט"ט עולה שופ"ר.

וזהו ועתה כתב"ו לכ"ם עולה י"ד פעמים הב"ל, שיר"ה עולה א"ש רו"ח [וביאור הרמז, כי מאש גדולה אי אפשר שתצא שירה, אבל כשהרוח מכבה קצת האש, מזה המיזוג של אש ורוח יוצאת שירה], לכ"ם עולה מי"ם, והוא בחינת השופר הבלול מאש מים רוח. שימה 'בפיהם' רומז על מלאך מט"ט שהוא נגד תורה שבעל 'פה' שהוא מקבל קול השופר ומוליכו לשמי מרום, עכל"ק בתוספת ביאור.

ויוצא מדברי קדשו חידוש נפלא, דהגם שכבר כתבו הראשונים, שתקיעת שופר הוא זכר למתן תורה, והוא קול התורה, אבל פשטות הכוונה על תורה שבכתב.

וכאן חידש לנו העטרת ישועה, שקול השופר הוא הקול של תורה שבעל פה, ושעל זה נאמר שימה בפיהם, היינו כח של מלאך מט"ט שהוא כנגד קול שופר,

אשר קול שופר בלול מאש מרוח וממים. והנה, בהערות שבגליון העטרת ישועה, מציין עוד קטע בספה"ק עטרת ישועה (עקב) וזל"ק, על דרך הכתוב (שמות י"ט ט"ז) ויהי קולות וברקים וענן כבד וקול שופר חזק מאוד. כי נודע מספרים אשר השופר הוא בחינת א"ש רו"ח מי"ם (זה"ק ח"א קיד). העולה הר"ת, על דרך היום הר"ת עולם (עיין בברכ"ע מאמר אילו של יצחק פרק יז), ועל כן נאמר בקרא קולות וברקים וענן, כי קולות הם בסוד הרוח, וברקים הם יסוד האש, וענן הוא סוד עבים מלאים מים, ומזה נתהווה קול השופר, עכל"ק.

ועל כן שופר, שהוא כלול מאש רוח מים, בגימטריא תקכ"ח פרקי משניות עם מלאך מט"ט, כיון שקול שופר הוא קול תורה שבעל פה, בסוד המלאך מט"ט.

וזהו ועתה כתבו לכם, היינו תורה שבכתב, שימה בפיהם, היינו תורה שבעל פה, והבן.

נביא ביאור ענין הז' הבלים שהזכיר העטרת ישועה, כפי שמבואר בסידורי האריז"ל. הנה, ז' הבלים מרומז

בפסוק (קהלת א' ב') הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל, כל פעם שנוכח 'הבלים' לשון רבים נחשב לב' פעמים 'הבל', ובכן בסך הכל יש ז' הבלים.

והז' הבלים הם בסוד שם ס"ג שכנגד עולם בינה, שמשם יוצא קול שופר, כי שם ס"ג הוא מילוי שם הוי"ה כזה, יו"ד ה"י וא"ו ה"י. בגימטריא ס"ג. ואותיות המילוי בלי אותיות השם הן ו"ד י' א"ו י' בגימטריא ל"ז, כמספר הבל"ל.

ואיתא בכתבי האריז"ל (ליקוטי תורה, שמות) ז' פעמים הבל"ל עם הכולל בגימטריא ס"ר, והמספר ס"ר נתחלק לשני חלקים, ק"ל דדוכרא ק"ל דנוקבא.

ק"ל דדוכרא ונעשה קו"ל, כי מוסיפים אות ו' שהוא זעיר אפנין - דכורא, לק"ל ונעשה קו"ל. ק"ל דנוקבא נעשה קל"ה בסוד נשים דעתן קלות (קידושין פ:), כי מוסיפין אות ה' כנגד נוקבא לק"ל.

אופן ד. בגמרא (ר"ה טז.) אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני

עליכם. וזה יש לפרש הפסוק, ועתה כתבו לכם אותיות מלך, שהקב"ה הוא מלך,

את השירה הזאת, כי המלאכים אומרים שירה להמליך הקב"ה, ובני ישראל אומרים שירה להמליך הקב"ה, שימה בפיהם, שתאמרו מלכיות, למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל, על ידי שתמליכו להקב"ה תזכו לעורר הקשר והזכרון העצמי של בני ישראל.

והנה, תוך דבריו של העטרת ישועה הנ"ל (באופן ג') כתב וזל"ק, ועל כן מלאך מט"ט שהוא סוד משנה למלך (תיקו"ז יד:), מוליך קול השופר, עכל"ק.

ויש לרמז בעז"ה מ'וליך ק'ול ה'שופר ראשי תיבות הק"ם, שם המלכות (קהלות יעקב, ערך הקס), אשר תכלית ראש השנה ותקיעת שופר הוא להמליך הקב"ה, והבן.

והנה, בכל יום כשמתעוררים בבוקר, יש זכר ליציאת מצרים וזכר למעשה בראשית, ויש לאדם לשאול את עצמו, האם אני רוצה להיות רק זכר ליציאת מצרים, זכרון רק במקיפין, או גם זכר למעשה בראשית, זכרון עצמית.

וברוך ה' זכינו ביחד לערוך ראש השנה, ולקיים אמרו לפני מלכיות כדי

שתמליכוני עליכם, וכשיגיע יום ונזכה 'צו א ריינע הארץ און צו א ריינע
הכיפורים, צריכים לזכות לתשובה מחשבה', שהקב"ה ישפיע עלינו שפע
שלימה, שלא נעשה שוב דבר שיהיה טהרה, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה,
כנגד אחד מהעשר ספירות. ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.



תוכן קצר



נצבים

סעודה שלישית

ד"ה כי, תשובה ותורה הן יסוד הבריאה והם מתקנים שיבירת הכלים - יסוד התורה היא אמונה ובטחון.

ד"ה אופן ב. עיקר התשובה להיות קרוב לה' - היא דבר קל, כיון שבקרוב האדם עצמו יש נשמה חלק אלוק ממעל ממש.

ד"ה אופן ג. יחוד הספירות על ידי תשובה.

ד"ה הארכנו, עיקר התשובה, לשוב להיות לפני ה', אבל גם צריכים לתקן הרושם שהשאיר החטא על המקום אשר חטא.

וילך

סעודה שלישית

ד"ה ועתה, שני סוגי זכרון, זכרון במקיפין שאינו נוגע לעצמיותו של האדם, זכרון פנימי, שנוגע לעצמיות של האדם - עבודת ראש השנה, לעורר שהקב"ה כביכול יזכור אותנו בזכרון עצמית.

ד"ה אופן ב. כל איש מישראל יכיר שהוא אות בהתורה, ועל ידי זה נעשה התורה הק' שירה.

ד"ה אופן ג. עיקר התורה, תורה שבעל פה, ומתעורר על ידי קול שופר.

ד"ה נביא, ביאור ז' הבלים שמתעוררים על ידי תקיעת שופר.

ד"ה אופן ד. עבודת ראש השנה להמליך הקב"ה עלינו.

רמיזא דחכמתא

[דברים ל' י"ד]

כי קרוב אליך הדבר מאד בפין ובלבבך לעשתו:

איתא בסידור לב שמח (שער השופר) וזל"ק, תקיעה מורה על התקשרות לחי החיים במדת אהבה, ותרועה מורה על מדת יראה. והעבדות של איש ישראל הוא בשני ההדרגות, שלכך אנחנו אומרים אבינו מלכנו, אבינו מורה על אהבה כידוע כמו בן אהוב, שעל זה אנחנו מתפללים אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים, בחינת אהבה בן אהוב לאביו, ואם כעבדים, בחינת יראה, עבד העובד רק בבחינת יראה.

וזהו 'אבינו' אם אנחנו בבחינת בן, עבודה מאהבה, שיש לו רחמנות ואהבה לאביו ובה משלים רצונו וכו', כרחם אב על בנים. וגם כן אומרים 'מלכנו' אם אנחנו רק ביראה, בחינת עבד, מבקשים מלכנו.

ולכן צוה ה' על תקיעה, שורש אהבה, ותרועה, לשון תרועם, מורה על לב נשבר שורש היראה. ומכל מקום יש יראה עלאה שהוא גדול, ולכן כל תרועה פשוטה לפניו ופשוטה לאחריו, לרמז פעמים אהבה קודם ליראה, ופעמים אהבה אחר היראה וכו', עכל"ק.

וזה מרומז במקרא קודש, כי קרוב אליך הדבר מאד, היינו אהבה, שעל ידי האהבה, האדם מקורב להקב"ה, בפין, מורה על בחינת יראה, כדאיתא בתיקוני זוהר (יז), מלכות פה. ואיתא בזוה"ק (ח"ג קי): יראת ה' דא מלכות שמים, ובלבבך, היינו אהבת ה', כדכתיב (דברים י"ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך.

ונמצא סדר הפסוק כמו סדר תקיעת שופר, כי קרוב אליך הדבר מאד, אהבה, כנגד תקיעה ראשונה. בפין, יראה, כנגד תרועה. ובלבבך, אהבה, כנגד תקיעה אחרונה, לרמז שלפעמים מגיעים לאהבה קודם ליראה - ביראה תתאה, אבל ביראה עילאה, מגיעים ליראה קודם אהבה, והבן.



רמיזא דחכמתא

**ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו
וישמענו אתה ונעשנה:**

[דברים ל' י"ג]

איתא במשנה (אבות פ"ג מט"ז) החנות פתוחה והחנוני מקיף והפנקס פתוח והיד כותבת, וכל הרוצה ללוות יבוא וילוה. הכוונה, שכל אדם שחוטא דומה ללוה שנוטל הלוואה מהחנות, וכשיגיע העת, יגבה החנוני את חובו, היינו שהאדם החוטא יענש על חטאיו.

ויש לרמז, ל'א מעבר לים ה'וא, ראשי תיבות מלו"ה, כלומר כיון שכל כך קל לקיים התורה, וקרוב אליך הדבר מאד, לא תצטרכו ללוות מן החנווני, היינו שלא תהיו מוכרחים לעשות עבירות, אלא תגיע לכם בניקל לקיים מצות ה', והבן.



דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

פֿי קרוב אליך הדבר מאד בפֿיך וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂתוֹ:

די זאך (ד"ה תשובה) איז צו דיר זייער נאנט, עס איז אין דיין מויל און דיין הארץ עס צו טוהן.

ווען א מענטש טוט חס ושלום אן עבירה, שפירט ער זיך אז ער איז אוועקגעשטופט פון דער אייבערשטער, און די טיר איז פאר עהם פארמאכט, און ער קען זיך שוין נישט דערנענטערן ח"ו.

און די עיקר תשובה, איז טאקע איבערצוקומען דער געפיל, און שרייען און בעטן מיט די גאנצע הארץ און די גאנצע רצון אז דער אייבערשטער זאל אונז מקרב זיין און דערנענטערן צו אים.

און ווען מ'טוט אזוי, מאכט אויף דער אייבערשטער די טיר, און נעמט אונז צוריק צו זיך מיט גרויס ליבשאפט און רחמנות.

קומט אויס, כאטש אז אוודאי איז מאכן א חשבון הנפש או וויכטיגע חלק פון תשובה, די עיקר תשובה איז נישט צו מאכן א חשבון פון עבירות און אויסרעכענען וויפיל מען דארף פאסטן און זיך פייניגן צו פארעכטן די עבירות, נאר די עיקר תשובה איז זיך צו דערנענטערן די הייליגע באשעפער.

מ'קען לערנען דער יסוד, פון וואס שטייט אין רמב"ם וועגן א בעל תשובה. ווען א מענטש זינדיגט, האט דער אייבערשטער אים פיינט און ער איז עקעלדיג און מיאוס פאר דער אייבערשטער. אבער תיכף ווען ער טוט תשובה, ווערט ער א באליבטע טייערע נאנטע ידיד צום אייבערשטער.

די הייליגע ספר מכתם לדוד פון דער גרויסע גאון די בראשובער רב זצ"ל, לייגט צו נאך א נקודה אויף דער שמועס. יעדער יוד האט א נשמה וואס איז כביכול א שטיק געטליכקייט.

קומט אויס, אז ווען מ'זינדיגט איז מען דערווייטערט פון דער אייבערשטער און פון די אייגענע נשמה, און ווען מ'טוט תשובה, ווערט מען

דוֹלָה וּמַשְׁקָח

דערנענטערט צום נשמה, און ממילא ווערט מען אויך דערנענטערט צום אייבערשטער.

דאס איז פשט פֿי קרוב אליך הדבֿר מאד, תשובה איז זייער נאנט צו דיר, ווייל כדי צו טוהן תשובה, דארפסטו נאר דערגרייכן דיין הייליגע נשמה וואס איז אין דיר, און ממילא וועסטו זיין נאנט צום אייבערשטער.

[סעודה שלישית-נצבים]



קול השפֿר הולך וְחִזֵּק מֵאֵד:

די קול השופר איז געגאנגן און האט זיך זייער געשטארקט.

דער פסוק שטייט ביי מתן תורה, און מיר דערמאנען עס אין מוסף פון ראש השנה.

עס שטייט אין הייליגע ספרים, בשעת יודישע קינדער בלאזן שופר דא אונטן, בלאזט כביכול דער אייבערשטער שופר אין הימל. די כח פון שופר, איז מטהר זיין די מענטש פון אלע טומאה און פון אלע עבירות, אזוי ווי א מקוה וואס רייניגט א מענטש פון טומאה. וועגן דעם ק'ול ה'שפֿר ה'ולך וְחִזֵּק מֵאֵד ראשי תיבות המקו"ה.

לויט דעם, קען מען טייטשן די משנה אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, אא"וו, מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה' מֵה מְקוֹה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים, אף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, ד"ה אזוי ווי א מקוה רייניגט א טמא'נע מענטש, אזוי רייניגט די אייבערשטער יודישע קינדער. לויט וואס מיר שמועסן, דער אייבערשטער רייניגט יודישע קינדער דורך די מצוה פון תקיעת שופר.

[סעודה שלישית-נצבים]

